

Folder 3

Dienstdoen op huisartsenpost - aandachtspunten voor aios

Het doel van de Huisartsopleiding op de huisartsenpost is tweeledig: de aios heeft voldoende kennis van spoedzorg én van de systematische benadering van de spoedpatiënt volgens het urgentie-denken. Met andere woorden: je weet hoe adequaat te handelen in acute situaties. Je leert dit deels in landelijk onderwijs (STARTclass) en deels in onderwijs georganiseerd door je instituut (terugkomdagen). In de huisartsenpraktijk en op de huisartsenpost pas je de kennis over spoedzorg toe in de praktijk.

In **folder 1** staat de basisinformatie over de huisartsopleiding op de huisartsenpost. Dienstdoen op de post, daar komt het nodige bij kijken. Waar moet je op letten, wat moet je weten, kunnen of doen voordat je begint op de huisartsenpost? En hoe haal je het maximale uit leren dienstdoen op de post? Deze folder vat de belangrijkste aandachtspunten voor aios samen.

Aandachtspunten

Kennis & vaardigheden

- Je weet het einddoel van de opleiding, en je weet waarop je getoetst wordt. Check de KBA's spoed, thema 2, bijvoorbeeld op de website van Huisartsopleiding Nederland.
- Je kent de principes van het urgentiedenken.
- Je kunt de ABCDE-methode toepassen.
- Je kunt goede vangnetadviezen geven (zie ook de tips).
- Je kunt spoedzorghandelingen verrichten, zoals venflons en catheters plaatsen, hechten, neusbloeding tamponneren, enzovoorts.

Organisatie, taken & verantwoordelijkheden

- Je weet wat je taken en verantwoordelijkheden zijn.
 - Je weet wat de taken en verantwoordelijkheden zijn van anderen op de post.
 - Je weet aan wie je vragen kunt stellen.
 - Je weet hoe het triagesysteem werkt - zowel praktisch als inhoudelijk (je kent de termen en de symbolen, je kent de U-codes).
 - Je weet hoe de post werkt in het algemeen, je kent de regels.
 - Je weet alles te vinden (AED, zuurstof, medicatie, enzovoorts).
-

Over samenwerking met opleider

"Mijn opleider vond het niet nodig om mee te kijken. Maar achteraf dacht ik: had ik maar wat meer aangedrongen." (aios)

Over beginnen op de huisartsenpost

"Je springt op een rijdende trein en je kent de patiënten niet. Dus ben je volledig aangewezen op je opleider." (aios)

Ontwikkeling - de belangrijkste leer- en ontwikkelpunten:

- Je kunt adequaat handelen in drie verschillende rollen: telefoonarts, consultarts, visitearts;
- Je levert passende zorg (binnen de context van spoedzorg op de huisartsenpost);
- Je doet praktische vaardigheden op voor zorg die je in de dagpraktijk minder vaak tegenkomt;
- Je kunt prioriteiten stellen;
- Je kunt je werktempo aanpassen aan de omstandigheden;
- Je kunt samenwerken;
- Je organiseert zorg in de keten;
- Je kunt delegeren;
- Je kunt reflecteren en openstaan voor de ander.

Samenwerking aios-opleider bij dienstdoen op de post

- Stem vooraf je leerwensen af met je opleider. Denk na over wat je wilt leren, maak duidelijk wat je nodig hebt (pak de competentie-eisen erbij). Deel je leerwensen ook met de triagist.
- Weet wat je mag verwachten van je opleider.
- Spreek met je opleider af hoe zij of hij jouw medisch handelen beoordeelt.
- De opleider is eindverantwoordelijk voor de medische zorg.
- Tijd vrijmaken voor onderwijs: bespreek met zowel je opleider als de triagist wanneer en waar je consulten nabespreekt.
- Waar is je opleider als jij consulten doet? Hoe kun je haar of hem bereiken?
- Bij supervisie op afstand: maak duidelijke afspraken over beschikbaarheid en bereikbaarheid van je opleider.
- De opleider geeft je uitleg over wederzijdse verplichtingen, verantwoordelijkheden, rechten en plichten en andere belangrijke zaken bij dienstdoen op de huisartsenpost.
- Maak met je opleider afspraken over timemanagement. Hoe pas je dit toe in de spoedzorg? Wat betekent dat voor je consultvoering? In principe is het koppel aios-opleider verantwoordelijk voor evenveel productie als één huisarts.

Tips voor een optimale leerervaring op de huisartsenpost

- Hoe zorgt het koppel aios-opleider ervoor dat de aios het maximale haalt uit dienstdoen op de huisartsenpost?
- Goed om te weten: de opleidingscoördinator is aanspreekpunt voor alle niet-medische vragen. Hij of zij is huisartsopleider en werkzaam op de post, en in die rol verantwoordelijk voor de organisatie van de opleiding op de post. De opleidingscoördinator is ook de schakel tussen opleider, aios en instituut.

- Van de triagisten kun je veel leren! Zij kennen de antwoorden op veelvoorkomende medische vragen en zijn heel goed in praktische tips en adviezen, bijvoorbeeld wat te doen bij een kind met koorts. Luister mee en noteer de vangnetadviezen die de triagist geeft. Lees ook de triageklapper.
- Organiseer directe observatie door de opleider, of maak gebruik van meekijkconsulten of streaming waarbij de opleider meekijkt vanuit een andere kamer en direct na afronding van het consult feedback geeft aan de aios.
- Weet hoe de meekijkapparatuur werkt en zet deze in voor je opleiding: waar staan de spullen, waar vind je de gebruiksaanwijzing, waar moet je op letten?
- Zorg voor afwisseling in type diensten: visites, telefoon-, consult-, avond-, weekend- en nachtdiensten. Het is leerzaam om ook een dienst mee te draaien met de triagist en waarnemend opleider.
- Plan de 20 diensten tijdig, met een goede spreiding over de avond-, nacht-, en dagdiensten. Deel de tijd goed in; alles op het laatste moment doen is niet handig - als er iets tussenkomt, haal je je doel niet.
- Werk ook eens met een waarnemend opleider. Zo leer je weer andere dingen.
- Maak meters. Spoedzorg leer je vooral op de werkvloer.
- Geef jezelf de kans om ook te leren van de kennis en vaardigheden van de opleider en andere medewerkers. Zoals bij het inbrengen van een katheter, tamponneren van een neusbloeding of chirurgie. Doe dit vooral met begeleiding, zodat je het goed leert.
- Stel jezelf voor aan iedereen voordat je dienst begint. Maak duidelijk wat je wilt leren. En vraag dan ook: "Roep mij erbij als er een leerzame casus aan de orde is."
- Weet je of je opleider ook de STARclass heeft gevolgd? Zo nee, motiveer hem of haar daartoe. Dat kan je leerproces gunstig beïnvloeden. Soms leren opleiders iets nieuws van hun aios.
- Vraag hulp als je iets niet zeker weet of als het je allemaal te veel wordt. Bewaak je grenzen. Dat is geen zwakte, maar professioneel gedrag.
- Het werken en leren op de huisartsenpost is niet goed te plannen. Wat je leert, is vooral afhankelijk van de problematiek die zich aandient. De Leidraad geeft wel duidelijke doelen (zie voor de leidraad: www.huisartsopleiding.nl/Leidraad)

De allereerste dag op de post

De eerste dag op de post. Waar moet je als aios rekening mee houden? Wat moet je weten?

- Stel vragen als je het niet weet!
- Op de huisartsenpost zijn er medisch-technisch gezien andere mogelijkheden dan in de dagpraktijk. Bijvoorbeeld röntgenfoto's aanvragen. Zorg dat je weet wat de mogelijkheden zijn op 'jouw' post.
- Computer: zorg dat je van tevoren al geleerd hebt hoe de computer werkt en hoe je moet inloggen in HIS (je zult de eerste niet zijn die daarop vastloopt).
- Handig om bij de hand te hebben:
 - een lijst met namen en telefoonnummers van de mensen op de huisartsenpost;
 - zorg ook dat je weet wie je waarvoor moet hebben;
 - (digitale) sociale kaart van de plaats of regio.

- Handig om te weten:
 - eten & drinken: koffie, maaltijden - waar en hoe, gezamenlijk of niet?
 - bij visites: taken en rol chauffeur (die is medisch geschoold, kan medische handelingen uitvoeren en is getraind in veilig werken);
- Organisatie & administratie:
 - weet welke afspraken er zijn, bijvoorbeeld met de 2^e-lijnszorg en de apotheek;
 - weet welke formulieren je waarvoor gebruikt, en waar je die vindt.
- Observatie met de video-meekijkmodule:
 - welke toestemming heb je nodig van de patiënt en hoe pak je dat aan?

NB: Op veel posten is er een aparte introductie voor 3^e-jaars. De algemene kennis heb je dan al wel, maar de post zelf ken je nog niet. Doe daarom ook de introductie (voor 3^e-jaars) op deze post.

Meer weten?

Folder 1: De huisartsopleiding op de huisartsenpost, basisinformatie

Folder 2: Samenvatting Leidraad voor het leren dienstdoen

Leidraad leren dienstdoen op de huisartsenpost: zie voor de leidraad:

www.huisartsopleiding.nl/leidraad

Over communicatie met de patiënt

"Je staat onder druk door de urgentie. En intussen moet je de ene keer directief en stellig zijn en de andere keer zeer zorgvuldig afwegen. Ook krijg je vaker dan in de dagpraktijk te maken met boze en ongeruste mensen."

(aios)